

SVENSKA JÄGAREFÖRBUNDETS TIDSKRIFT

Svensk Jakt

måndag 5 juli

Hund

Publicerad 24 april 2015 - 13:30

Hundar av jaktras är generellt friskare än rena sällskapshundar. Det är en välkänd sanning, dokumenterad genom Agrias försäkringsstatistik. Foto: Jan Henricson

Rått eller torrt – det är frågan

Torrfoder är enkelt och praktiskt att ge till hunden. De senaste decennierna har det varit det helt dominerande sättet att utfodra hundar, även om rå, fryst hundmat funnits länge.

Trenden att ge så kallat färskfoder växer. Den har fått fotfäste även bland de som från början var kritiska och undrade vad det skulle vara bra för. Gav man torrfoder visste man att hunden fick i sig det den behövde. Att ge rått foder verkade bara krångligt.

I takt med att intresset för rå hundmat som köps fryst vuxit, har det dykt upp fler producenter. Nu pågår dessutom unik forskning som tyder på att den råa maten är bäst för hunden att äta. Forskaren Anna Hielm-Björkman i Finland har fått fram övertygande resultat som talar för att hundar håller sig friskare om de får rå föda i stället för torrfoder.

Holistisk syn

Hon är docent i klinisk forskning på sällskapsdjur, framför allt hund. 2007 doktorerade hon i ämnet "behandling av kronisk smärta hos hund med hjälp av akupunktur, homeopati och fodertillskott". Anna Hielm-Björkman arbetar sedan 1997 på smärt- och rehabiliteringskliniken vid universitetsdjursjukhuset i Helsingfors. Dessförinnan drev hon egen veterinärklinik i 15 år.

För 25 år sedan började hon arbeta med akupunktur. Metoden används för att stimulera kroppen att hjälpa sig själv. Då är det också logiskt att vilja ge kroppen bra byggstenar i form av naturlig mat. Därmed blev Anna redan för 25 år sedan mycket intresserad av färskfoder som behandlingsmetod.

– Jag har en mer holistisk syn än vad som är vanligt i branschen. Det är ett sådant stigma kring alternativa behandlingsmetoder och ofta börjar man behandla i fel ände, med starka mediciner och med till exempel akupunktur som sista utväg före avlivning. I stället för att göra tvärtom och ha medicinerna till de svåraste fallen, som inte blir bra av hälsosammare komplementära metoder eller färskfoder, säger Anna.

En fjärdedel

Hon anser att alla hundar borde få åtminstone en fjärdedel av sin föda rå, ända från moderlivet, gärna lite "dålig" också.

– Det är nyttigt att äta en massa skrot, menar hon. Det bygger upp en bra immunitet och verkar på det sättet lite som en vaccination mot sjukdomar.

Anna Hielm-Björkmans forskning visar att hundar som äter minst en fjärdedel rå föda är friskare än hundar som bara får torrfoder. De drabbas i lägre utsträckning av allergi och höftledsdysplasi, som är de diagnoser hon hunnit forska mest på.

Hundar som äter rå föda har helt annan ämnesomsättning och andra bakterier i avföringen än hundar som äter torrfoder.

– Olika bakterier "äter" olika saker. Hunden, och vi människor, har säkert lite av alla sorters tarmbakterier, men mest av de som behövs för att bryta ner den sortens föda man äter. Det går att se på hundens metabolism om den äter färskfoder eller torrfoder.

– Det är helt olika saker som händer i kroppen.

Matrester

Hennes undersökningar visar att hundar som äter råa inälvor, rått kött, råa ben, rå komage med mera, är friskare än hundar som äter torrfoder. Matrester från hushållet har visat sig vara det som har starkast koppling till tumörer hos hund.

– Vi vet ju att till exempel grillat kött är cancerframkallande hos människor. Hunden får kanske det som är mest bränt, det allra sämsta.

Annars anser Anna Hielm-Björkman att matrester säkert kan vara nyttigt för hundar, om vi människor äter bra. Det finns spårämnen och andra nyttigheter som även hunden kan tillgodogöra sig ibland annat kryddor, som till exempel oregano och timjan.

– Vi undersöker bara de sjukdomar som människor och hundar har gemensamt. Osteoartros, magtarmsjukdomar, epilepsi, diabetes med mera. Men vi tittar även på bakterier som salmonella och e-coli. Jämför man bakteriefloran hos hundägaren och hunden inom samma familj väldigt lika tarmflora, säger Anna Hielm-Björkman.

Flera studier

Hennes forskningsresultat och slutsatser bygger på ett antal olika studier. Dogrisk är ett frågeformulär som har funnits på internet sedan december 2009. 10.000 vanliga hundägare har svarat på detaljerade frågor om sina hundars levnadsförhållanden, matvanor och hälsa.

Utifrån svaren i frågeformuläret har Anna Hielm-Björkman och hennes medarbetare skrivit fyra artiklar. Men innan de skickar iväg dem till vetenskapliga tidskrifter ska frågeformuläret valideras (kvalitetssäkras) färdigt.

Två av artiklarna beskriver själva undersökningen. En behandlar sambandet mellan utfodring och höftledsdysplasi, ytterligare en sambandet mellan utfodring och atopisk allergi, där så många som 1.900 hundar (19 procent) hade atopi.

Båda studierna har påvisat samband mellan utfodring med rå föda och mindre risk för sjukdom, samt högre risk för sjukdom hos hundar som ätit torrfoder eller hushållsrester.

– Sambanden är statistiskt säkerställda, säger Anna Hielm-Björkman.

Foderkedjor

– När vi började studien åt 98 procent av hundarna torrfoder. För att få in fler råmatätande hundar var vi tvungna att rikta frågeformuläret till hundmatskedjor som sålde rå hundmat. Så nu är torrfodersiffran ungefär 50 procent, medan 25 procent äter råfoder och 25 procent hemmatillverkad hundmat eller hushållsrester.

– Den råa maten leder till mindre sjukdom. Men vi tittar även på om dessa hundar till exempel är ute i solen mer, utsätts för mindre stress och andra möjliga faktorer.

Anna Hielm-Björkmans teori om varför torrfoder inte är nyttigt är denna: När proteiner och kolhydrater värms upp tillsammans vet vi att de blir toxiska. Det blir ännu värre när uppvärmningen görs under tryck, så som de flesta torrfoder tillverkas.

Hundägarnas rapporter

På den finska färskfodertillverkaren Mushs hemsida fick hundägare berätta fritt om sina erfarenheter av denna typ av utfodring. Anna Hielm-Björkman och hennes kolleger fick tillgång till hela materialet och kunde bland annat dra följande slutsatser:

Av de 632 som svarat hade 206 (var tredje) en hund med hudproblem.

145 (23 procent) hade mag-tarmproblem.

38 (sex procent) hade ögonrelaterade problem.

15 (två procent) hade urinvägsproblem.

Av dessa grupper rapporterades mellan 50 och 88 procent av hundarna ha blivit helt friska efter byte till färskfoder. I tillägg till dessa ansåg mellan sex och 17 procent att deras hundar blivit markant bättre. Denna rapport är "ovetenskaplig" men stöds av data i den stora Dogrisk-undersökningen.

FÖR MYCKET FETT

Under jaktsäsongen ger många sina hundar extra fett utöver högenergifoder. Det leder ibland till pankreatit, inflammation i bukspottskörteln. Hunden får diarré och blir riktigt sjuk.

– Att så mycket fett skulle vara viktigt för hunden är ologiskt. I det vilda får hunden sällan fett från sina bytesdjur, säger Anna Hielm-Björkman.

Hon rekommenderar färskfoder med mycket protein och om man ska ge fett, använd då fett från vilt.

– Här har jägarna och jakthundarna ytterligare en fördel. Det finns nämligen 14 gånger mer nyttiga omega 3-fettsyror i älgkött än i nötkött. Det beror på att de äter grönt ute och inte spannmål. Fårkött är också jättebra, säger hon.

Skribent
Marie Gadolin

marie.gadolin@svenskjakt.se